

Yrkande
2023-05-11

Ärende nr: KS 2023-05-17, 2.1.4, Dnr: 0334/23

Yrkande angående – Underlag för kompletterande budget, maj 2023.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beslutar att komplettera Göteborgs stads riktlinje för direktavkastning med en bestämmelse om att vinstuttag/utdelning inom Göteborgs kommun och Stadshuskoncernen, inte får lånefinansieras.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2 miljoner kronor från medel beslutade att tillfalla Ibn Rushd och Romano Center för att i stället förstärka den privatekonomiska rådgivningen inom Nämnden för Demokrati och medborgarservice.

Yrkandet

Att agera ansvarsfullt och med respekt i ekonomiska frågor är lika viktigt för såväl enskilda individer som större organisationer.

I ett läge där Göteborg fört en allt för expansiv investeringspolitik samt där en mångårig ansvarslös invandringspolitik skapat enorma ekonomiska problem för många svenska kommuner vill Sverigedemokraterna fokusera på att Göteborgs stad agerar betydligt mer ekonomiskt ansvarsfullt. Med en betydligt mer realistisk investeringsnivå och färre prestigeprojekt samt en Sverigedemokratisk invandringspolitik hade Göteborgs kommun haft en betydligt bättre ekonomisk situation än vad som är fallet idag.

Att sedan därefter tvingas ta lån för att finansiera löpande drift av staden är inte ett ansvarsfullt agerande. Det resulterar i att Göteborg, i stället för att anpassa kostnader och intäkter till vad stadens ekonomi klarar av, skjuter upp dagens ekonomiska problem till att bli ännu större ekonomiska problem att hantera i framtiden. Med nuvarande agerande riskerar detta även att ganska snart landa i diskussioner kring nivån på stadens lånetaket, dess vara eller icke vara osv.

Sverigedemokraterna vill att staden skall tvingas anpassa kostnader efter intäkter och yrkar därför på att vinstuttag/utdelning inom kommunen och kommunkoncernen inte skall få lånefinansieras.

Vikten och betydelsen av att agera ekonomiskt nyktert gäller i lika stor utsträckning för privatpersoner. En mångårig situation med i det närmaste "gratis pengar" har resulterat i att många levt över vad de har råd med när inflationen nu

stigit kraftigt och räntor börjar närma sig vad som tidigare ansetts varande mer normala nivåer.

Många privatpersoner har som följd hamnat i svåra ekonomiska situationer och nämnden för demokrati och medborgarservice har märkt en kraftigt ökad efterfrågan på privatekonomisk rådgivning. Sverigedemokraterna yrkar därför på att extra resurser tilldelas för att förstärka den privatekonomiska rådgivningen till privatpersoner.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-26

Diarienummer 0334/23

Handläggare

Peter Hermansson, Charlotte Rasmussen

Telefon: 031-368 00 19, 031-368 01 45

E-post: peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

charlotte.rasmussen@stadshuset.goteborg.se

Underlag för kompletterande budget maj 2023

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande arkivnämndens hemställan om nyttjande av eget kapital om 1 500 tkr till kommunstyrelsen för beslut.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Göteborg Energi AB om en höjning av lånetaket till 6 200 mnkr år 2023 beviljas.
2. Det generella statsbidraget för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden tilldelas äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen genom att nämndens kommunbidrag utökas med 31 000 tkr år 2023.
3. Hemställan från socialnämnd Sydväst om utökad finansiering för anvisningsboende beviljas genom att 14 100 tkr av det generella statsbidraget för mottagande av personer på flykt från Ukraina avsätts i en kommuncentral post som kan avropas av socialnämnd Sydväst utifrån upparbetade kostnader.

I kommunstyrelsen:

1. Förskolenämnden tilldelas 13 053 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
2. Grundskolenämnden tilldelas 5 475 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
3. Utbildningsnämnden tilldelas 137 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
4. Äldre- samt vård och omsorgsnämnden tilldelas 2 288 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
5. Stadsbyggnadsnämndens och Exploateringsnämndens hemställan om att överföra kommunbidrag om 5 mnkr för 2023 och framåt från exploateringsnämnden till stadsbyggnadsnämnden, avseende justering av ansvarsfördelning för resurser kopplat till taktisk planering, beviljas.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen vid tre tillfällen under 2023 ska besluta om kompletteringsbudget. Vidare framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

I samband med kommunstyrelsens beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, KS 20230208 (0485/22), beslutades att kompletteringsbudgetar för 2023 ska hanteras i kommunstyrelsen under februari månad och i samband med uppföljningsrapporterna samt att frågor av principiell beskaffenhet inom ramen för kompletteringsbudgetarna ska beslutas av kommunfullmäktige. Vidare gavs stadsledningskontoret i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar.

Stadsledningskontoret lämnar i detta tjänsteutlåtande underlag för beslut om den andra kompletteringsbudgeten år 2023. Tjänsteutlåtandet innehåller en redogörelse över de framställningar och förändrade förutsättningar som inkommit/uppstått efter fullmäktiges ordinarie budgetbeslut och överlämnas i samband med att stadsledningskontoret överlämnar delårsrapport per mars.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet behandlar ett antal olika frågor av ekonomisk karaktär. De ekonomiska konsekvenserna av varje del i ärendet beskrivs kopplat till varje enskild fråga.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter utifrån dessa dimensioner.

Ärendet

Stadsledningskontoret gavs i samband med beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, 2023-02-08 (0485/22) i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar i februari samt i samband med uppföljningsrapporterna. I detta tjänsteutlåtande lämnar stadsledningskontoret underlag för beslut om den andra kompletteringsbudgeten år 2023.

Beskrivning av ärendet

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen vid tre tillfällen under 2023 ska besluta om kompletteringsbudget. Vidare framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

I samband med kommunstyrelsens beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, KS 20230208 (0485/22), beslutades att kompletteringsbudgetar för 2023 ska hanteras i kommunstyrelsen under februari månad och i samband med uppföljningsrapporterna samt att frågor av principiell beskaffenhet inom ramen för kompletteringsbudgetarna ska beslutas av kommunfullmäktige. Vidare gavs stadsledningskontoret i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar.

Stadsledningskontoret lämnar i detta tjänsteutlåtande en redogörelse över de framställningar och förändrade förutsättningar som inkommit/uppstått efter fullmäktiges ordinarie budgetbeslut. Stadsledningskontoret gör i underlaget en beskrivning av respektive sakfråga som, beroende på dess karaktär, i vissa fall endast är en mycket summarisk beskrivning och nominering av frågan

Framställningar från nämnder och styrelser

Hemställen från arkivnämnden om nyttjade av eget kapital

Arkivnämnden beslutade 2023-02-08 § 13 att hemställa till kommunstyrelsen om att få nyttja 1,5 mnkr av sitt egna kapital under 2023. Som skäl anger nämnden att det under 2023 väntas uppstå återställningskostnader för gamla arkivlokaler, samt högre kostnader för de IT-tjänster nämnden nyttjar. Kostnader för ytterligare utveckling av det implementerade bevarandesystemet väntas, enligt nämnden, också uppstå under 2023. Stadsledningskontoret kan konstatera att arkivnämnden de senaste åren uppvisat överskott i verksamheten.

Nämndernas nyttjande av eget kapital regleras i *Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Av §17 framgår att ett ianspråktagande av positivt eget kapital som överstiger 0,5 procent av nämndens kommunbidrag under aktuellt budgetår ska prövas av kommunstyrelsen. Av kommunfullmäktiges budgetbeslut 2023 framgår att nyttjande av eget kapital under 2023 begränsas kraftigt till följd av det ekonomiska läget. Kommunstyrelsen kan enligt budgetbeslutet i undantagsfall bevilja nämnd att nyttja eget kapital, om kommunens övergripande ekonomi bedöms tillåta detta.

Investeringsrelaterade driftskostnader

Kommunfullmäktige har i 2023 års budget avsatt 100 000 tkr kommuncentralt för "Evakuerings- och omställningskostnader". Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden och äldre- samt vård och omsorgsnämnden har i samband med behandlingen av delårsrapport mars 2023 hemställt till kommunstyrelsen om att tillföras medel från anslaget för att täcka upparbetade kostnader till och med mars. Sammanlagt uppgår nämndernas framställningar till 36,3 mnkr enligt nedanstående fördelning:

Nämnd	Belopp jan-mars (tkr)
Förskolenämnden	17 404
Grundskolenämnden	7 300
Utbildningsnämnden	183
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	11 400
Totalt	36 287

Stadsledningskontoret har erhållit en sammanställning av stadsfastighetsförvaltningen över upparbetade belopp avseende nämndernas evakuerings- och omställningskostnader för perioden jan-mars 2023 samt en prognos för helåret 2023. Helårsprognosen överstiger beloppet som finns avsatt i 2023 års budget kommuncentralt för evakuerings- och omställningskostnader och stadsledningskontoret föreslår därför att kompensation ges med motsvarande 75 procent av de upparbetade beloppen till och med mars enligt nedanstående fördelning:

Nämnd	Belopp jan-mars (tkr)	Helårsprognos (tkr)	Förslag till belopp att fördela ut (tkr):
Förskolenämnden	17 404	33 032	13 053
Grundskolenämnden	7 300	88 141	5 475
Utbildningsnämnden	183	568	137
Nämnden för funktionsstöd	-	954	
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	3 051	3 213	2 288
Totalt	27 938	125 908	20 953

Beloppet avseende äldre samt vård- och omsorgsnämndens hemställan på 11 400 tkr skiljer sig åt mot stadsfastighetsförvaltningens sammanställning som uppgår till 3 051 tkr. Stadsledningskontorets förslag utgår från stadsfastighetsförvaltningens uppgifter i avvaktan på att orsaken till differensen klargjorts.

Hemställan om utökad finansiering för anvisningsboende

I delårsrapport mars beskriver socialnämnd Sydväst en ansträngd ekonomisk situation gällande uppdraget att anordna anvisningsboende för mottagande av personer från Ukraina för 2023. Bedömningen är att kostnaderna för mottagande i anvisningsboende har ökat och prognostiseras överstiga de statliga schablonintäkterna. Nämnden uppger att det finns en stor osäkerhet i utvecklingen framöver men vill samtidigt skapa en god stabilitet och rimlig beredskap i mottagandet samt god kvalitet i befintliga boenden och hemställer därför om att ta del av det tillfälliga statsbidraget för mottagande av personer på flykt från Ukraina, motsvarande 14 159 tkr för 2023.

Stadsledningskontoret redogjorde för det tillfälliga statsbidraget i samband med delårsrapporten per augusti 2022. För Göteborg uppgår statsbidraget till totalt 22,4 mnkr. Statsbidraget utbetalades i sin helhet i augusti 2022, men intäkterna fördelas enligt gällande redovisningsregler för statsbidrag som avser flera räkenskapsår, mellan 2022 och 2023. Utifrån att beslut om statsbidraget fattades i juni 2022 intäktsredovisades 8,3 mnkr under 2022 och resterande del (14,1 mnkr) ska intäktsredovisas under 2023. För 2022 föreslog stadsledningskontoret ingen fördelning till nämnderna utifrån att nämndernas kostnader för mottagande av flyktingar från Ukraina täcktes av riktade statsbidrag. Eftersom det finns en osäkerhet kring kostnaderna under 2023 föreslår stadsledningskontoret att medlen avseende 2023 (14,1 mnkr) avsätts i en kommuncentral post som kan avropas av socialnämnd Sydväst utifrån upparbetade kostnader.

Överföring av kommunbidrag för taktisk planering från exploateringsnämnden till stadsbyggnadsnämnden

I samband med ny organisation för stadsutveckling (NOS) gjordes en uppskattning kring vilka resurser som skulle hamna på respektive förvaltning. I samband med att den slutliga fördelningen blev klar står det klart att medel om 5 mnkr kopplat till uppgifterna kring taktisk planering på stadsbyggnadsförvaltningen återfinns i exploateringsförvaltningens budgetramar. Ansvaret för frågan, och därmed bemanningen återfinns dock på stadsbyggnadsförvaltningen.

Berörda förvaltningar har därför föreslagit respektive nämnd att hemställa till kommunstyrelsen om att justera kommunbidraget mellan nämnderna från år 2023 och framåt. Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden beslutade i samband med nämndernas beredning av delårsrapport mars 2023 om likalydande hemställan till kommunfullmäktige i enlighet med förvaltningarnas förslag.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndernas hemställan beviljas.

Framställan från stadsmiljönämnden avseende strukturellt underskott

Enligt delårsrapport mars prognostiserar stadsmiljöförvaltningen ett underskott för 2023 som uppgår till 130 mnkr. Förvaltningen anger som skäl identifierade strukturella underskott som påverkar utfallet samt att förvaltningens verksamheter kraftigt påverkas av kostnadshöjningar och inflation. Stadsmiljöförvaltningen uppger i delårsrapport mars att en framställan om kompletteringsbudget kommer hanteras på stadsmiljönämndens sammanträde 2023-04-28, parallellt med delårsrapporten.

Stadsmiljöförvaltningen ska till nämnden enligt *Regler för ekonomisk planering budget och uppföljning* §16 presentera åtgärdsförslag för att nå budget i balans inom 20 dagar efter att ett underskott har konstaterats. Förvaltningen kommer presentera ett sådant förslag till nämnden vid ett extra sammanträde 2023-05-17.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret anser att framställan inte bör hanteras före åtgärdsförslaget är presenterat i nämnden eftersom orsakerna till underskottet ännu inte är tydligt klarlagda. Stadsledningskontoret bedömer också att det endast har gått tre månader av året, varför det initialt borde vara mest rimligt att avvakta åtgärdsförslaget innan en framställan förs fram.

Stadsledningskontoret kan också konstatera att stadsmiljönämnden har frångått tidplanen för behandling av delårsrapport. Enligt tidplan för uppföljning för budgetprocess beslutad

av kommunstyrelsen 2023-02-08 §114 ska nämnd ha beslutat om delårsrapport mars senast 2023-04-26.

Om nämnden beslutar utifrån förvaltningens förslag till framställan på sammanträdet 2023-04-28, föreslår stadsledningskontoret att nämndens framställan avslås.

Övriga frågor

Statsbidrag för ökad bemanning

Socialstyrelsen meddelade i juni 2022 tilldelning av det generella statsbidraget för att utöka bemanningen på särskilda boenden. Göteborg tilldelades 49,1 mnkr. Medlen får användas under 2022 och 2023. Utifrån att Socialstyrelsen meddelade tilldelningen i juni 2022 intäktsredovisades 18,1 mnkr år 2022 och resterande 31 mnkr intäktsredovisas under 2023. I likhet med övriga generella statsbidrag intäktsförs medlen kommuncentralt. I samband med beslut om delårsrapport för augusti 2022, 2022-11-24 §13, beslutade kommunfullmäktige att tilldela äldre- samt vård och omsorgsnämnden medlen avseende år 2022 genom att utöka nämndens kommunbidrag med 18,1 mnkr år 2022.

Stadsledningskontoret föreslår motsvarande hantering år 2023 genom att äldre samt vård- och omsorgsnämndens kommunbidrag utökas med 31 mnkr år 2023.

Hemställan från Göteborg Energi AB om höjt lånetak

Styrelsen för Göteborg energi AB hemställde 2023-03-03 till kommunfullmäktige om en höjning av lånetaket år 2023 till 6 200 mnkr. I kommunfullmäktiges budget fastställdes ett lånetak för bolaget på 4 800 mnkr. Hemställan innebär således en höjning av lånetaket med 1 400 mnkr. Göteborg Stadshus AB beslutade 2023-03-20 att tillstyrka hemställan från Göteborg energi AB och att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning. I yttrandet från Göteborgs Stadshus konstateras att lånetaket bygger på information från våren 2022 och att det rådande omvärldsläget avseende bränslepriser sedan dess har förändrats och påverkat Göteborg Energikoncernen negativt. Ökade bränslepriser har påverkat koncernens resultat negativt 2022 och förväntas göra så även under 2023, vilket innebär ett lägre kassaflöde från verksamheten, med ökad upplåning som effekt.

Eftersom skuldökningen år 2022 blev lägre än prognostiserat bedömer Stadsledningskontoret att en höjning av det bolagsspecifika lånetaket för Göteborg Energi AB med 1 400 mnkr ryms inom kommunfullmäktiges lånetak för kommunkoncernens totala externa skuld 2023 på 64,5 mdkr. Stadsledningskontoret föreslår att Göteborgs energis hemställan om höjt lånetak beviljas.

Stadsledningskontorets bedömning

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Stadsledningskontoret kan konstatera att de framställningar som överlämnas i detta ärende är av olika karaktär. I de fall det finns kommuncentralt avsatta medel för ändamålet eller där det handlar om överföringar av kommunbidrag från en nämnd till en annan bedömer Stadsledningskontoret att justeringarna inte är av sådan principiell beskaffenhet att de bör underställas kommunfullmäktige för beslut. Även framställan om att använda eget kapital är, enligt

Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning, samt enligt kommunfullmäktiges budget för 2023 en fråga som kan hanteras av kommunstyrelsen.

Övriga frågor som lyfts i detta ärende bör, enligt stadsledningskontoret, prövas av kommunfullmäktige. När det gäller hemställan från Göteborg energi AB om höjt lånetak så ryms, enligt nuvarande bedömning, visserligen höjningen inom lånetaket för kommunkoncernens totala externa skuld på 64,5 mdkr. Samtidigt kan det inte uteslutas att fler bolag kommer framställa om höjt lånetak längre fram under året.

Stadsledningskontoret menar därför att det är viktigt att denna såväl som eventuellt kommande framställningar om förhöjt lånetak prövas av kommunfullmäktige.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör